

МУЗИКА ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Однією з істинних, базових потреб людини, є потреба в красі, як природне прагнення до гармонії, порядку, рівноваги і, як наслідок, з'являється потреба - виразити себе. Ще древні мудреці радили оточувати дитину красою і добром. Процес формування майбутньої особистості дитини характеризується не тільки отриманням нових знань і умінь, а виробленням певних ціннісних орієнтацій людини, що становить базис особистісної культури і естетичної самосвідомості. Естетичний розвиток дитини - основа для формування майбутньої особистості.

Організація естетичного виховання дошкільників, що спрямоване на розвиток природних нахилів дітей, їхніх художньо-творчих здібностей, на формування творчої активності, на думку Т.Інспекторової, має на меті забезпечення у дітей систематичного розвитку сприйняття прекрасного, естетичних почуттів та уявлень, формування основ естетичного смаку. Цьому сприяють усі види мистецтва, природа та побут, що викликають безпосередній емоційний відгук, радість, хвилювання чи захоплення. Естетичне виховання дитини - процес, який формується під впливом різних життєвих обставин і дій, наділених естетичними засобами. Висловлюючи свої естетичні судження про речі і явища, діти дошкільного віку переживають певні естетичні почуття. Естетичне виховання пронизує всі сфери дитячого життя, воно забезпечується всіма ланками виховання і використовує багатство і різноманітність його засобів. Завданням естетичного виховання, на думку дослідниці, є не тільки розширення художнього сприймання, почутих музичних творів, а й організація людських почуттів, духовного зростання особистості, регуляція і корекція поведінки [1, с.135].

Естетичне виховання розглядається Н.Ветлугіною як розвиток здатності сприймати, відчувати, розуміти прекрасне в житті і в мистецтві, як виховання прагнення самому брати участь у перетворенні навколишнього світу за законами краси, як долучення до художньої діяльності і розвиток творчих здібностей [2, с. 5]. Внаслідок естетичного виховання, стверджує Н. Фоломєєва, дошкільник осягає систему естетичних потреб, а також здатність до естетичного сприйняття і діяльності за законами краси. В естетично вихованій людини розвиваються синергетичні якості її особистості: прагнення до впорядкування оточуючого середовища, до створення умов для розвитку і вдосконалення всього існуючого, до створення культурних цінностей. Ці якості людини, притаманні їй оптимістична оцінка природного і соціального буття, впевненість у своїх творчих можливостях, визначаються дослідницею як конструктивність особистості [3, с.450].

Феномен музичного мистецтва полягає в здатності викликати емоційні реакції, переживання, спонукає давати оцінки, порівнювати. Провідним

засобом естетичного виховання дітей дошкільного віку є - музика. Щоб музика виконала цю важливу функцію, треба розвивати у дітей дошкільного віку загальну музикальність. По-перше, музикальність – це здатність дитиною відчувати характер, настрій музичного твору, співпереживати почуте, виявляти емоційне ставлення, розуміти музичний образ. Музика хвилює маленького слухача, викликає відповідні реакції, знайомить з життєвими явищами, породжує асоціації.

По-друге, музикальність – це здатність дитини вслухатися, порівнювати, оцінювати найбільш яскраві і зрозумілі музичні явища. Це вимагає від дошкільника елементарної музично-слухової культури, довільного слухової уваги, спрямованої на ті чи інші засоби виразності. По-третє, музикальність - це прояв у дитини творчого ставлення до музики. Слухаючи музику, дитина по-своєму уявляє художній образ, передаючи його у співі, грі, танці та ін. З розвитком загальної музикальності у дітей дошкільного віку з'являється емоційне ставлення до музики, удосконалюється слух, народжується творча уява. Переживання дітей набувають своєї естетичної забарвленості.

Естетичні переживання особистості складають єдність емоційного і свідомого, тому переконувати треба не тільки безпосереднім впливом музики, а й організацією цілеспрямованої уваги дітей, роз'ясненням теми, змісту, виразних музичних засобів. Музика в якійсь мірі - це «мова почуттів». Музика хвилює, створює певний настрій і тим самим викликає у відповідь думки, змушує дитину думати, тому необхідно поясненням, словом посилити переживання дошкільнят. Педагог повинен словесним поясненням викликати певну спільність думок, переживань і звернути увагу дітей на особливості засобів музичної виразності конкретного твору. Також необхідним є заохочення до правильних дитячих реакцій на музику. Метод переконання також сприяє розвитку добрих почуттів, хорошого смаку, правильного розуміння виконуваних музичних творів.

Залучення до музики вводить дошкільника в світ хвилюючих, радісних переживань, відкриває йому шлях естетичного освоєння життя в рамках, доступних його віку. Вважаємо, що необхідно розвивати у дітей дошкільного віку здібності, які дозволяють успішно проявляти себе в музичній діяльності.

Розвиток естетичного сприйняття музики вимагає певної системи і послідовності. Стосовно дошкільників, то сприйняття музики можливо шляхом підбору відповідних творів. Провідними методами залучення дошкільнят до мистецтва, розвитку у них естетичного смаку, розуміння прекрасного, є показ, спостереження, пояснення, аналіз та приклад дорослого.

При використанні цих методів важливо, щоб педагог умів показувати вихованцям свої почуття, своє ставлення, володів способами вираження почуттів. Виразність інтонації при читанні вірша, щире захоплення з приводу гарної музики, творів мистецтва, непідробне засмучення при зустрічі з недбалістю або поганим вчинком, тобто яскравий емоційний прояв дорослим своїх почуттів служить активним методом впливу на дитину, оскільки опирається на особливість дитинства - наслідування. Безпристрасний, неемоційний педагог не зможе пробудити в дітях почуття, відповідні емоційні

реакції, тому артистичність є важливою професійною рисою вихователів закладів дошкільної освіти. Зазначимо також, що вибір методів музичної освіти дітей залежить від майстерності педагога, вікових особливостей дітей, рівня розвитку їх музичного та життєвого досвіду.

Отже, музика - ефективний засіб формування у дошкільнят емоційної культури, почуттів, моральності, впливає на естетичне виховання дітей. Естетичне виховання включає в себе формування естетичних смаків і естетичних почуттів. Роль музики в естетичному вихованні полягає в розвитку у дітей здатності сприймати прекрасне в навколишній дійсності, у творах мистецтва, в природі, в стосунках між людьми, відрізнити справді прекрасне від потворного. Таким чином, музика є одним із самих основних засобів естетичного виховання дітей дошкільного віку.

Література

1. Інспекторова Т. Особливості естетичного виховання дошкільників засобами музики / Т.Інспекторова // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. - 2009. - Ч. 2. - С. 133-138. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpudpu_2009_2_19

2. Эстетическое воспитание в детском саду: Пособие для воспитателей дет. сада / Под редакцией Н. А. Ветлугиной. 2-е изд., перераб. – Москва: Просвещение, 1985. – 207 с.

3. Фоломєєва Н.А. Педагогічні технології естетичного виховання дітей засобами музичного мистецтва в навчальних закладах нового типу Сумщини /Н.А.Фоломєєва // Педагогічні науки. - Суми: СДПУ, 2000. - С. 447 - 453.

УДК 812.162.2'272

ГАРАПКО Л.І.
Мукачівський державний університет

SOCIALIZATION AS A FACTOR IN THE PROCESS OF STUDYING FOREIGN LANGUAGES

Today Ukraine is going through a difficult period of transformation of social development and radical transformations in the field of higher education in order to reach the level of European and world standards. Foreign language education is recognized as one of the most important components of higher education. Without knowledge of foreign languages it is impossible to realize social and professional mobility of the person. The current state of new information technologies express the new role of language education. That is why, its improvement and raising the level of quality is the main goal of reforming higher education in our countries [4, с. 76-79].

The formation of foreign language education is carried out under the influence of European integration processes and the main achievements of European countries, taking into account such documents of the Council of Europe as "Bilingual education: main strategic objectives" [1, с. 119].

The task of a foreign language teacher: to educate a new generation of people who are able to live creatively, successfully and work in the complexities of modern reality. And on what level of language literacy a young person enters into an independent life, his further personal and professional destiny as a citizen of Ukraine, a citizen of the world largely depends. A person who learns a foreign language, is the

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>